

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 1168/11
16.11.2011. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Mihaila Rulića i Jelene Borovac, članova veća, u sporu po tužbi tužioca Ž.S.iz K, koga zastupa punomoćnik A.J, advokat iz N.S, protiv tužene Republike Srbije, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, Beograd, koju zastupa Republičko javno pravobranilaštvo, radi sticanja bez osnova, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Višeg suda u Novom Sadu Gž 5441/10 od 22.06.2011. godine, u sednici veća održanoj dana 16.11.2011. godine, doneo je

P R E S U D U

I O reviziji tužene Republike Srbije – Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, iz Beograda, odlučiće se kao o izuzetno dopuštenoj.

II PREINAČUJU SE presuda Višeg suda u Novom Sadu Gž 5441/10 od 22.06.2011. godine i presuda Osnovnog suda u Novom Sadu P 6332/2010 od 21.04.2010. godine, u delu u kome je usvojen tužbeni zahtev i tužena obavezana da tužiocu isplati parnične troškove u iznosu od 17.000,00 dinara i presuđuje:

ODBIJA SE kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca za isplatu mesečnih naknada po osnovu dopunske lične invalidnine za period od 01.11.1999. do 31.03.2006. godine u ukupnom iznosu od 56.129,78 dinara, sa kamatom po stopi iz Zakona na pojedinačne mesečne iznose počev od dospelosti pa do isplate.

III Svaka stranka snosi svoje troškove spora.

IV ODBIJA SE kao neosnovan zahtev tužioca za naknadu troškova nastalih u postupku po reviziji.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Novom Sadu P 6332/2010 od 21.04.2010. godine, stavom prvim izreke, utvrđeno je da je tužba tužioca u odnosu na tuženu Autonomnu pokrajinu Vojvodinu – Pokrajinski sekretarijat za socijalnu politiku i demografiju Novi Sad povučena, te se parnični postupak obustavlja u odnosu na ovu tuženu. Stavom drugim izreke je odbijen prigovor mesne nenadležnosti tog suda istaknut od strane tužene Republike Srbije. Stavom trećim izreke je obavezana tužena Republika Srbija – Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike iz Beograda da tužiocu na ime razlike između pripadajućeg i isplaćenog dela invalidskih primanja po pravnom osnovu sticanja bez osnova na ime dopunske lične invalidnine za period od 01.11.1999. godine do 31.03.2006. godine isplati iznos od 56.129,78 dinara sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačne mesečne iznose bliže navedene u tom stavu izreke. Stavom četvrtim izreke je obavezana tužena da tužiocu na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 17.000,00 dinara, a stavom petim izreke je tužilac oslobođen obaveze plaćanja troškova sudske takse.

Viši sud u Novom Sadu je presudom Gž 5441/10 od 22.06.2011. godine delimično usvojio žalbu tužene i prvostepenu presudu preinačio u delu u kojem je obavezana tužena da tužiocu isplati zakonsku zateznu kamatu, pa je obavezana tužena da tužiocu isplati zakonsku zateznu kamatu na dosuđene pojedinačne mesečne iznose iz stava trećeg izreke prvostepene presude i to na ime dopunske lične invalidnine za period od 01.11.1999. do 31.03.2006. godine, počev od 16. u mesecu, pa do isplate (umesto u 01-og u mesecu do isplate), dok se u preostalom delu žalba tužene odbija i prvostepena presuda u pobijanom nepreinačenom delu potvrđuje, a stavom drugim izreke je odbijen zahtev tužene za naknadu troškova za sastav žalbe.

Protiv navedene drugostepene presude tužena je blagovremeno izjavila reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava, na osnovu odredbe člana 395. ZPP radi potrebe ujednačavanja sudske prakse.

Tužilac je podneo odgovor na reviziju predlažući da se ista odbaci kao nedozvoljena.

Rešenjem R3 130/11 od 19.10.2011. godine Apelacioni sud u Novom Sadu nije prihvatio predlog tužene da se revizijskom sudu predloži odlučivanje o njenoj reviziji izjavljenoj protiv drugostepene presude u smislu odredbe člana 395. ZPP, sa razloga što se u konkretnom slučaju radi o postupku o sporu male vrednosti shodno odredbi člana 467. stav 1. ZPP.

Vrhovni kasacioni sud smatra da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za odlučivanje o reviziji tužene, kao o izuzetno dozvoljenoj reviziji, koja bi u smislu odredbe 394. ZPP u pogledu vremena izjavljivanja i limita za reviziju iz tog člana bila nedozvoljena, jer je i po oceni revizijskog suda potrebno razmotriti pravna pitanja od opšteg interesa i ujednačiti sudsku praksu novim tumačenjem pravne prirode potraživanja tužioca u ovom sporu.

Smatrajući reviziju tužene izuzetno dozvoljenom, revizijski sud je ispitao drugostepenu presudu na način propisan u članu 399. Zakona o parničnom postupku i odlučio kao u izreci revizijske presude iz sledećih razloga:

Revizija tužene je osnovana.

U sporu po tužbi tužioca prvostepeni sud je utvrdio:

Rešenjem Autonomne pokrajine Vojvodina - Pokrajinskog sekretarijata za zdravstvenu i socijalnu zaštitu, Uprava za boračko-invalidska pitanja od 21.04.1992. godine tužiocu je kao ratnom vojnom invalidu VIII grupe sa 40% invaliditeta priznato pravo na dopunsku zaštitu počev od 01.04.1992. pa nadalje dok za to postoje zakonski uslovi. Rešenjem od 29.03.1993. godine je zamenjeno navedeno rešenje i tužiocu je priznato pravo na dopunsku zaštitu u iznosu koji određuje Ministarstvo za rad, boračka i socijalna pitanja RS, počev od 01.01.1993. godine pa dok za to postoje zakonski uslovi. Rešenjem od 23.06.2006. godine tužiocu je za stalno prestalo pravo na dopunsku ličnu invalidninu zaključno sa 31.03.2006. godine i ovim rešenjem zamenjeno je rešenje od 21.04.1992. godine. Utvrđeno je da je za period od 01.11.1999. do 31.03.2006. godine tužiocu isplaćen manji iznos od pripadajućih invalidskih primanja po osnovu priznatog osnova u ukupnom iznosu od 56.129,78 dinara.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, tužena je pravnosnažno obavezana da tužiocu plati dosuđenu glavnicu i kamatu.

Prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtev izražavajući pravni stav da je nezakonitim radom tužene došlo do uštede u njenoj imovini, jer tužiocu nije isplatila celokupno utvrđeno i priznato potraživanje po osnovu rešenja svog organa, na koji način se po oceni prvostepenog suda tužena neosnovano obogatila. Pravni osnov za dosudu i obavezivanje tužene, prvostepeni sud nalazi u odredbi člana 210. ZOO. Sledom toga, izražen je i pravni stav da potraživanja po osnovu neosnovanog obogaćenja zastarevaju u opštem zastarnom roku od 10 godina propisanog u članu 371. ZOO.

Drugostepeni sud je delimično usvojio žalbu tužene i preinačio prvostepenu presudu u delu kojim je tužena obavezana na isplatu zakonske zatezne kamate, tako što je umesto od 01-og u mesecu pa do isplate, tužena obavezana na isplatu zakonske kamate počev od 16-og u mesecu, a u preostalom delu je žalba tužene odbijena. Smatra da se radi o potraživanju - isplati duga, za koji važi opšti rok zastarelosti od 10 godina propisan u članu 371. ZOO, s obzirom da sporna potraživanja nisu povremena potraživanja i da za njih nije propisan poseban rok zastarelosti.

Suprotno izraženom stavu drugostepenog suda, revizijski sud utuženo potraživanje ne smatra potraživanjem za koje je propisan zastarni rok iz člana 371. ZOO, već povremenim potraživanjem za naknadu štete nastale nepravilnim i nezakonitim radom organa tužene u smislu odredbe člana 172. stav 1. ZOO.

Tužba je podneta 26.11.2009. godine. Utužena mesečna naknada na ime dopunske lične invalidnine se isplaćuje mesec dana unazad, što u konkretnom slučaju znači da za mesec novembar 2006. godine se naknada isplaćuje počev od decembra 2006. godine i da zastarelost u smislu odredbe člana 361. stav 1. ZOO počinje teći za mesec novembar počev od 16.12.2006. godine. Stoga su utužena potraživanja zastrela, a usvajanje prigovora zastarelosti ima za posledicu odbijanje tužbenog zahteva. Potraživanje naknade prouzrokovane štete zastarevaju u zastarnom roku iz člana 376. ZOO, tj. u roku od tri godine od dana kada je oštećenik doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo.

Revizijski sud je stoga na osnovu procesnog ovlašćenja iz člana 407. stav 1. ZPP usvojio reviziju tužene, preinačio nižestepene presude i kao neosnovan odbio tužbeni zahtev sa razloga što su utužena potraživanja zastarela, odlučujući tako stavom drugim izreke revizijske presude.

Vrhovni kasacioni sud je primenom odredbe člana 161. stav 2. ZPP, u vezi odredbe člana 149. stav 2. ZPP odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove spora (stav 3. izreke).

Tužiocu se ne dosuđuju troškovi po osnovu odgovora na reviziju, jer oni u smislu odredbi člana 150. ZPP nisu bili potrebni radi vođenja parnice.

Predsednik veća-sudija

Stojan Jokić, s.r.